

יום ספר זמדי ורחל

1621

נערך ויוצא לאור ע"י "זמדי דרס" (בהשתתפות כולל "חוני המעל")
העלון לע"נ אבי מורי ר' יוסף בר אסתר סויה ז"ל שנלב"ע ביום י' סיון התשנ"ב
ואימי מורתי רחל בת איזה סויה ע"ה שנלב"ע ביום כז' מר חשון התשע"ז

בת שלום

שבת כה' מנחם אב ה-תשפ"ו
פרשה: ראה
הפטרה: עניי סוערה
שבת מברכין
ראש חודש אלול ביום
חמישי וששי המולד יום
חמישי בשעה: 08:15
0 - חלקים

הדלקת נרות - 19:13
צאת השבת - 20:05
ר"ת: 20:56

הדלקת נרות בשבת הבאה 19:06

שפטים	ראה
4:37 <	עמוד השחר: 4:31
4:44 <	זמן טלית: 4:38
6:08 <	זריחה: 6:03
12:47 <	חצות: 12:49
13:21 <	מנחה גדולה: 13:23
19:27 <	שקיעה: 19:34

הנהגות מרן

והנה ראיתי אנשי מעשה
שעומדים על רגליהם בכל
החזרה של השליח ציבור
ולבסוף פוסעים ג' פסיעות.
וזה אינו נכון בעיני דמחזי
כיוהרא הואיל ואינם
חייבים לפסוע.
ב"ברכת המינים" מנהגו
לחתום: "שובר אויבים
ומכניע זדים". ושכן עיקר.
ויתד היא שלא תימוט.

העלון לרפואת
מנחם ב' דוד וברוריה
מרת אחוהי דינה בת רחל
לע"נ תמי' ש' שלום בר שמוחה ז"ל
חמותי מרים בת רחל ע"ה
הרוצה להקדיש את העלון או חלקו
בטל... 052-5079555

"תורה ניתנה בשלש בריתות"

בספר שמות כתבה התורה על יציאת מצרים "והגדת לבנך... בעבור זה עשה ה' לי בצאתי ממצרים". ובפרשת אתחנן בספר דברים חוזרת התורה על הציווי "ואמרת לבנך..." ומסבירים שהתורה לא סתם חוזרת על עצמה, אלא שספר שמות מתייחס לאנשים שיצאו ממצרים, ואילו ספר דברים מתייחס לדור הנכנס לארץ. כן מוצאים אנו בכמה דברים. בפרשת השבוע נכרתה ברית על הרי גריזים ועיבל. "והיה כי יביאך ה' אלוקך אל הארץ אשר אתה בא שמה לרשתה ונתת את הברכה על הר גריזים ואת הקללה על הר עיבל". אמרו חז"ל "תורה ניתנה בשלש בריתות" בסני, בערבות מואב ובהרי גריזים ועיבל. שתי תמיהות בדבר, מדוע חזר על כך? אם תאמר, כפי שהדגשנו לעיל, שמדובר בשני דורות, בסני כרת ברית זה דור יוצאי מצרים, ואילו בערבות מואב כרת הדור שנוול במדבר – הדור שנכנס לארץ.

זה נשמע הגיוני. אבל, מדוע צריך לכרות פעמיים ברית עם הדור הנכנס לארץ? ועוד סמוכים זה לזה בזמן?
הצורך בברית השנייה היה בגלל מעשה העגל שבגללו הפרו ישראל את הברית בסני והברית השלישית נכרתה כבר בתוך גבולות ארץ ישראל. אמנם, סמוך לברית השנייה, אבל היה בה מסר מיוחד. דרשו חז"ל: "והיה כי יביאך – קבל עליך מצוה האמורה בענין שבשכרה תבוא ותירש".

ברית זו נותנת מוטיבציה מיוחדת למלחמה. דור המדבר יסתפק בודאי בחיים נוחים יותר. אביהם היו גרים במצרים והם הסתובבו במדבר, אז מה רע להם אם הם יכנסו לארץ כאזרחים שווי זכויות עם התושבים הוותיקים. אלא, שממש לפני הכניסה לארץ כרתו ברית לחיות בארץ הזאת על פי התורה, ואם כך הם מוכרחים להילחם כדי להוריש את הגוים מהארץ הזאת. עם עובדי אלילים אי אפשר לחיות בארץ התורה. הברית הזאת בעת תחילת מלחמת הכיבוש נותנת מוטיבציה רצינית להילחם ומבטיחה את ההצלחה. במלחמה הזאת – הצלחה טבעית שנוצרת מרצון עז לכבוש את הארץ שהובטחה לנו וניתנה לנו בשלמות וללא שותפים.

"האנניה שפסח בלב ים" ב'

ספר לוי

על סיפון האונייה המפליגה לקושטא, דמותו הצנועה נעלמת בין הסוחרים הגאים והמלחים הקולניים.

* כעבור שעה קלה של הפלגה, ניגש בוקר היום השישי עלה על נמל יפו. הים היה גועש, וגלי קצף לבנים הטיחו את עצמם אל המזח. * רבי שמואל עלה אל רב החובל, "אדוני הקברניט", שאל בשלווה, "בעזרת ה' יתברך, מתי נגיע היום לקושטא?"

צחוק רועם התגלגל מגורנו של הקברניט. הוא שלח מבט מזלזל בחכם היהודי לבוש הגלימה. "מה אתה סח, זקן?" קרא בלעג. "הלא הדרך לקושטא רחוקה מאתנו מרחק של עשרים ואחד ימי הפלגה ברוח טובה, האם שיכור אתה, או שמא סחרר הים את דעתך?"

רבי שמואל לא השיב. הוא פנה לקרן זוית, שפתיו מרחשות תפילה, וכעבור שעה קלה ניגש שוב אל הקברניט. "הגד נא לי, ידידי, מתי נעגון בנמל קושטא? התעניין בנימוס. הקברניט איבד את סבלנותו. "שתוק" גער בו בחמה. "האם אינך מבין כי דברך דברי הבל הם?"

"שבת קודש היום", נתן בו רבי שמואל את עיניו הקדושות, "וברצוני לקדש עוד הלילה על היין בקושטא. עוד תראה בעיניך, כי עוד היום נעגון בקושטא הבידה"

ואז, באותו הרגע, אירע הדבר. הרוח נאלמה דום, אך הספינה החלה לטוס על פני המים במהירות עצומה, כאילו כנפי נשרים נשאווה. נמלים חלפו בזה אחר זה על פני הספינה כהרף עין, הערים שעל החוף נראו כצללים חולפים, ולפני שהספיק הקברניט לשפשף את עיניו בתדהמה, כבר הופיעו מולו חומותיה המפוארות של קושטא.

* הספינה עמדה בנמל קושטא, ודממה נפלה על הסיפון. הנוסעים והמלחים אחזו את ראשיהם בתדהמה, מבולבלים ומבוהלים. * ואילו הקברניט, שהתעשת ראשון, רץ לעבר רבי שמואל ברגליים רועדות ובברכיים כושלות.

העלון לרפואת והצלחת אליעזר אלקיים וכל משפחתו ישלם ה' פעולם אמון

הודעות מרכז "for son" פתוח בימים: א - ה פלא... 052-5079555

לוח שנה

לידיעת הציבור אפשר לרכוש לוח שנה בעלות 18 ש"ח.
כמו כן אפשר לרכוש לוח שנה בצורת טבלה על דפים בגודל A4 בעלות 12 ש"ח.
הרכישה אצל יובל פרטובי פל... 0505919251 הכמות מוגבלת

מנויים: לקבלת העלון חנים במייל מידי שבוע שלח את המייל שלך למייל: SVISSA8@GMAIL.COM

חזקת חזקת

הכרזה על כניסת השבת

ההלכות מספר "הלכה ברורה" להרה"ג דוד יוסף שליט"א

הכרזה על הכנה לשבת קודם השבת

וראוי למזהירי שבת שיאמרו לבעלי החנויות שכל מי שמתאחר מלסגור את עסקיו זמן מסוים קודם כניסת השבת, אינו רואה סימן ברכה מאותה מלאכה לעולם, ולא יהנה מהריוח שהריוח בזמן זה, שהרי אמרו חז"ל (במסכת פסחים דף נ:): שהעושה מלאכה בערבי שבתות וימים טובים משהגיע זמן מנחה, (והיינו זמן מנחה קטנה, שהוא שעתיים וחצי קודם שקיעת החמה) אינו רואה סימן ברכה מאותה מלאכה לעולם, והיינו שאפילו אם ירויח מאותה מלאכה יפסיד כנגדה ממקום אחר, וכל שכן כשעושה מלאכה סמוך ממש לכניסת השבת.

ג. ההכרזה ברבים על הכנה לכניסת השבת, צריכה להיות כחצי שעה קודם שהשמש שוקעת ומתכסית מעיינינו. (ויש מקומות שנהגו להחמיר לקבל עליהם שבת קודם לכן, ויבואר בס"ד להלן בסימן רסא).

הכרזה על ביטול מלאכה וסגירת החנויות

ד. צריך להכריז ולהודיע שעל בעלי המלאכות העושים מלאכה בערב שבת, להפסיק מעבודתם ולסגור חנויותיהם מזמן מנחה קטנה, דהיינו שעתיים וחצי קודם הלילה, שהוא הזמן שעליו אמרו חז"ל (במסכת פסחים דף נ:): שהעושה מלאכה בערבי שבתות וימים טובים מן המנחה ולמעלה אינו רואה סימן ברכה מאותה מלאכה לעולם.

ומכל מקום היינו דוקא לענין חנויות של בעלי מלאכה, אבל בעלי חנויות המוכרים מצרכי מזון, אפשר להקל להם שיסגרו את חנויותיהם כשעה קודם שקיעת החמה, ובפרט כשיש צורך גדול בדבר, אבל לאחר מכן אין להקל, ואמנם מעיקר הדין מותר לעסוק במכירת דברי מאכל ומשתה עד סמוך לכניסת השבת, (וכמו שנתבאר לעיל בהלכה ברורה סימן רנא סעיף ו'), אולם לענין סגירת החנויות יש להחמיר שיסגרו כשעה קודם השקיעה, שהרי צריכים להספיק ללכת לביתם ולהתכונן לקבלת שבת.

וראוי שהציבור יקדימו ויקבלו עליהם שבת בבית הכנסת זמן מסוים קודם שקיעת החמה, כדי שעצם קבלת שבת על ידי הציבור תמנע מבעלי מלאכות מלעסוק במלאכתם עד שעה מאוחרת, כשרואים שהציבור כבר מקבלים עליהם שבת. [ולהלן (בהקדמה לסימן רסא סעיף כז וסעיף ל') יבואר, שצריך לקבל עליו תוספת מחול על הקודש מבעוד יום, וגם צריך שיקבל עליו תוספת שבת בפיו, וטעם זה הוא טעם נוסף על האמור לעיל שראוי להקדים קבלת שבת לפני שקיעת החמה]. ובכמה קהלות נהגו גם להקדים ולהתפלל ערבית של שבת מבעוד יום, כדי שלא יבואו בעלי המלאכות לידי חילול שבת, ויזהרו לחזור ולקרוא קריאת שמע בלילה.

איפוא הקדים הכתוב שמירה לשמיעה, אף שהוא היפך המציאות? אכן, מבאר הקדוש רבינו חיים בן עטר זיע"א, כבר אמרו רבותינו זכרונם לברכה בגמרא. "אמר רבא לעולם ליגרס איניש והדר ליסבר". כלומר שרבא מורה דרך לאדם בלימוד תורת הקודש, שבתחילה ילמד וידע את הדרך אשר בה ילך, לשמור ולעשות את כל דברי התורה, והיא היא לימוד הגירסא. ורק אחר מכן ילמד את הסברא, דלאחר שלמד וקיים בעצמו את מאמרו הכתוב אזי יוכל לכון את שמועתו בשכלו.

וזהו אומרו "שמור – ושמעת", היינו מקודם לשמור את דיני התורה ולאחר כן יוכל לשמוע בסברא ולהבין את רזי התורה.

"ורעה עיניך באוויך האביון" אמתלא ישנה נרשנה היא, המקובלת על הבריות: לעיתים קרובות, בשעה שבאים אל האדם לקבל ממנו נדבה, והוא מבקש דרך להתחמק. מה הוא עושה?

הוא מתאנח ואומר: יש לי נצרכים קרובים יותר, יש לי אח עני – ולאמיתו של דבר, אין הוא עוזר לו.

כנגד אמתלא צבועה זו, כותב בספר "לחמי תודה", התורה מזהירה ואומרת:

"השמר לך", מפני דברים כמו אלה, בשעה שיבואו אליך לבקש נדבה לעני "ורעה עיניך" ולא תרצה לתת, ולשם כך תשתמש באמתלא זו "באחיך האביון", שאח אביון לך, המסכן, וקרוביך קודמים – אבל לאמיתו של דבר "ולא תתן לו", אף לאחר אינך נותן – אך זכור "וקרא לך אל ה'", או יצעק אחיך אל ה', שאתה משתמש בו כאמתלא ומבזהו לשוא בעיני הבריות...

"ראה... ברכה וקללה" בדרך הטבע, אדם מבוגר יודע ורואה מה טוב לו, ומה רע לו, אך ילד קטן צריך את שיטת העדוד. מצד אחד פרס אך מצד שני עונש. ולזה אמר משה רבנו ע"ה "ראה..." אחרי 40 שנה במדבר עדיין אתם זקוקים לפרס ולעונש... ברכה וקללה.

"את הברכה אשר תשמעו אל מצותי ה'"

לפירושו של רש"י: "על מנת אשר תשמעו", ביאר בספר "משנת אליעזר", שהרי משפטי התנאים נלמדו הם מבני גד ובני ראובן, כשהתנה עמם משה רבינו אודות כיבוש הארץ וחלוקתה. ואחד הדינים שבתנאי בני גד ובני ראובן הוא: "תנאי קודם למעשה". היינו שיש צורך להקדים את התנאי למעשה – אם תנהג כך, אזי שכרך יהא כך וכך. ואם כן כשהזכיר כאן הכתוב קודם את המעשה "הברכה" לפני התנאי "אשר תשמעו", אזי לכאורה התנאי דינו שיהא בטל מפני שהתנאי בא לאחר המעשה...

לפיכך מעיר רש"י בפירושו וכותב: "על מנת אשר תשמעו", "אשר" – משמעותו כמי שאומר "על מנת", וקיימא לן ש"כל האומר על מנת כאומר מעכשיו דמי". ומעכשיו אין צורך להקדים את התנאי למעשה, ואף שהקדים המעשה התנאי קיים.

"כי אם אל המקום אשר יבחר ה' אלוהיכם מכל שבטיכם לשום שמו שם"

שלשה טעמים, כותב הרמב"ם ב"המורה", מדוע סתם הכתוב את המקום הזה ולא אמר בפירוש שהוא הר המוריה?

האחד: אילו ידעו האומות כי שם התפילה מקובלת והקרבת שם לרצון, ירצו כל אומה ואומה להחזיק בו ותרבה המריבה וההריגה בין האומות.

השני: כי הכנעניים וישי הארץ, אילו היו יודעים כי ישראל עתידין לירש את ארצם ולעבוד ה' יתברך ולהקריב קרבנות באותו מקום, היו משחיתין אותו בכל מה שהן יכולין.

והשלישי: כי היו השבטים מריבים זה עם זה. כל אחד מבקש שיהיה המקום ההוא בנחלתו, ותפול המריבה והמחלוקת ביניהם כמו שנפלה בבקשת הכהונה, ולכן העלים הכתוב ולא פרסמו.

"שמר ושמעת את כל הדברים האלה"

יש להעיר, דלכאורה מן הצורך היה להקדים את השמיעה ולאחר מכן את השמירה, כמו "שמע ושמרת". ומדוע

"ובא האות והמופת"

אמר רבי עקיבא: חס וחלילה, אין הקב"ה מעמיד חמה לעוברי רצונו. נשאלת השאלה: חנניה בן עוזר בתחילתו היה נביא, ולסוף – נביא שקר. התורה מזהירה אותנו "כי יקום בקרבך נביא אמת ונתן אליך אות או מופת", את האות והמופת נתן הוא בעודו נביא אמת. רק אז יש לשעות לדבריו. ואם, כמו חנניה בן עוזר, נתן בתחילה אות ומופת – בימי היותו נביא אמת – ואחר כך אמר לעם "לכו ועבדו ע"ז"? האם יש להסתמך על האות והמופת שנתן כאשר היה עדיין נביא אמת? "לא תאבה לו ולא תשמע אליי", אומרת לנו התורה. ועדיין השאלה בעיניה עומדת: מאחר שסופו (של חנניה בן עוזר) היה להתקלקל – למה עשהו הקב"ה נביא אמת? להטעות את בניו, חלילה?

התשובה היא – לכך נאמר "כי מנסה ה' אתכם". יש לעמוד בנסיין ולא לשמוע לדברי נביא שקר האומר לעבור על דברי ה' גם אם היה בעבר נביא אמת.